

Betænkning

over forslag til lov om licitation m. v.

(Afgivet af udvalget den 13. maj 1966).

Udvalget har holdt 7 møder og har modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra nedennævnte foreninger og organisationer:

Centralforeningen for Blikkenslager-, Rør- og Sanitetsmestre i Jylland,
 Centralforeningen af Murermestre i Danmark,
 Centralforeningens afdeling for Murermestre i Nordsjælland,
 Centralforeningen for Smedemestre i Jylland,
 Centralforeningen af Snedkermestre og Møbelproducenter i Danmark,
 Dansk Ingeniørforening,
 Danske Arkitekters Landsforbund,
 Elektroinstallatørernes Fælles-Prisudvalg,
 Entreprenørforeningen,
 Fælleslicitationskontoret,
 Håndværksrådet,
 Industrirådet,
 Jyllands samvirkende Smedemesterforeninger,
 Københavns Murer- og Stenhuggerlaug,
 Rørforeningen,
 Sammenslutningen af Mesterforeninger i Blikkenslager-, Rør- og Sanitetsfaget og Varmebranchens Licitationsforening.

Udvalget har under henvisning til de mellem socialdemokratiet, venstre, det konservative folkeparti og det radikale venstre den 18. januar 1966 indgåede boligpolitiske aftaler drøftet, hvilke ændringer der bør foreslås til lovforslaget.

De nævnte aftaler indebærer dels, at der skal gennemføres en licitationslov, dels

at denne lov ikke skal indeholde udskydningsregler. Det første led må anses for at kunne opfyldes ved det af handelsministeren den 6. oktober 1965 fremsatte forslag til lov om licitation m. v., hvorimod dette lovforslag ikke er i overensstemmelse med det andet led, da det ikke er „en lovgivning om licitation uden udskydningsregler.....“.

For at opfylde forliget finder udvalget, at forslagens § 4, der omhandler regler om udskydning m. v., og de hertil knyttede voldgiftsbestemmelser i § 8 helt bør udgå, og at forbuddet i lovforslagets § 5 mod forudgående regulering af tilbud i stedet bør suppleres med et forbud mod udskydning af bud og et forbud mod at fastsætte betingelser for åbning af bud. Ved gennemførelse af sådanne bestemmelser finder udvalget, jfr. dog nedenstående særudtalelse fra det konservative folkepartis medlemmer af udvalget, at der ikke fortsat bør kunne bestå nogen organisationsmæssig pligt for de bydende til at forhandle eller samarbejde inden tilbudsgivningen, hvorimod man ikke finder, at de bydende bør være afskåret fra forud for tilbudsgivningen at drøfte udbudsgrundlaget, herunder spørgsmålet om teknisk begrundede forbehold, ligesom man mener, at organisationerne fortsat har mulighed for at fastsætte regler for sådanne møders afholdelse. Disse møder bør dog kun kunne gennemføres, såfremt udbyderen opfordres til at komme til stede, og såfremt både organiserede og uorganiserede bydende har adgang. Disse bestemmelser bør selv sagt ikke være til hinder for, at to eller

flere virksomheder går i samarbejde om afgivelse af tilbud fra et „arbejdsfællesskab“.

I øvrigt finder udvalget, at organisationerne fortsat bør kunne medvirke til at sikre overholdelsen af beskyttelsesbestemmelserne i § 6, f. eks. ved at bestemme, at underhåndsbud skal anmeldes, inden de afgives, og at licitationsbud skal anmeldes samtidig med eller umiddelbart efter afgivelsen, men at organisationsmæssige bestemmelser om pligt til forudgående anmeldelse af licitationsbud ikke bør kunne opretholdes.

I overensstemmelse hermed har handelsministeren stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1-3 og 5.

Under drøftelsen af beskyttelsesreglerne i forslagets § 6 har udvalget endvidere været opmærksom på, at en bydende i mange tilfælde ikke kan vide, om der er andre bydende, og det er derfor fundet rigtigst, at forbuddet i § 6 ikke omfatter afgivelsen, men alene modtagelse af underhåndsbud, jfr. nedenstående af handelsministeren stillede ændringsforslag nr. 4.

I forbindelse med drøftelserne af forslagets § 6 har udvalget foranlediget af en henvendelse fra Industrirådet overvejet, hvorvidt leverancer i det hele taget bør være omfattet af loven, således som foreslået i § 1. Udvalget har imidlertid ikke ment at burde stille noget ændringsforslag i denne henseende, idet man peger på, at når tilbudsgivning ved leverancer inden for bygge- og anlægsvirksomhed er foreslået omfattet af loven, er det dels under hensyn til den udvikling, der finder sted i retning af byggeriets industrialisering, dels under hensyn til de vanskeligheder, der vil fremkomme ved at afgrænse leverancer, jfr. herved licitationskommissionens betænkning, afsnit 100.

Udvalget har overvejet, om der, når udskydning af bud forbydes, i videre omfang end efter aftaleloven bør være adgang til at trække bud tilbage. Da der fra organisationernes side ikke har været interesse for en sådan bestemmelse, har udvalget ikke ment at burde stille forslag herom.

Under hensyn til at den vanskelige administration af udskydningsbestemmelserne, som lovforslaget forudsætter, herefter ikke bliver aktuel, mener udvalget, at der ikke er samme nødvendighed som efter forslaget for at etablere et særligt licitationsråd. Der-

for foreslås, at bestemmelserne herom i § 9 udgår, jfr. nedenstående ændringsforslag nr. 6. Selvfølgelig vil der også uden et sådant råd og uden særlig lovhjemmel kunne gennemføres ændringer i „Almindelige betingelser for arbejder og leverancer“, bl. a. med henblik på at opnå en tydeliggørelse af udbudsgrundlaget, d. v. s. tegninger, beskrivelser og betingelser af teknisk og finansiel art, og dermed også en begrænsning i det omfang, hvori bydende vil være tilskyndet til at gøre vedståelse af bud betinget af, at bygherren accepterer nærmere heri angivne forbehold.

Da der ikke nedsættes et licitationsråd, finder udvalget det naturligt, at beføjelserne i forslagets § 10, stk. 1, 2. punktum, overgår til monoptilsynet, og man mener, at straffen for overtrædelse af lovens bestemmelser ligesom straffen efter monoptiloven for overtrædelse af monoptilsynets forskrifter bør være bøde eller under skærpende omstændigheder hæfte, jfr. ændringsforslag nr. 7.

Da forslagets bestemmelse om revision af loven i folketingssamlingen 1969-70 især tager sigte på udskydningsbestemmelserne, og da disse nu ikke gennemføres, vil bestemmelserne om revision kunne bortfalde. I øvrigt foreslås lovens ikrafttræden udskudt til 1. januar 1967, jfr. ændringsforslag nr. 8.

Man finder, at loven, for så vidt angår tilbudsgivning i Grønland, først bør sættes i kraft efter en nærmere undersøgelse af de særlige grønlandske forhold på dette område og da med de afvigelser, som disse forhold måtte gøre nødvendige, jfr. ændringsforslag nr. 9.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de af handelsministeren foreslåede ændringer.

Specielt vedrørende det af handelsministeren foreslåede § 5, stk. 2, er et *mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) af den opfattelse, at der ikke foreligger noget behov for et generelt forbud mod hvilke som helst aftaler om pligt til anmeldelse af licitationsbud m. v. Lovforslaget i forbindelse med de stillede ændringsforslag indebærer, at muligheden for såvel forhåndsregulering som udskydning af bud bliver ophævet, samt at møder mellem

de bydende, hvortil bygherren altid skal indkaldes, udelukkende kan angå udbudsgrundlagets tekniske karakter. På dette grundlag mener mindretallet ikke, at det specielt for håndværks- og entreprenørhvervene skal være udelukket, at aftaler af den nævnte art kan anmeldes og godkendes i overensstemmelse med monopollovens regler og den praksis, som gælder på alle øvrige erhvervsområder. Mindretallet havde gerne set, at de synspunkter i samme retning, som er gjort samstemmende gældende af de erhverv, som skal praktisere den nyskabelse, som licitationsloven er, var blevet imødekommet.

Mindretallet har imidlertid måttet erkende, at man står alene i udvalget med denne opfattelse, og under hensyn til, at licitationsloven er et led i det forlig, som blev indgået i januar 1966 om en samlet løsning af bygge- og boliglovgivningen, samt at socialdemokratiet, venstre og det radikale venstre, som er deltagere i dette aftalegrundlag, har henstillet, at man undlader at fremsætte ændringsforslag, har mindretallet ment at måtte afstå fra at fremsætte underændringsforslag til § 5, stk. 2, om, at denne bestemmelse udgår.

Ændringsforslag.

Af handelsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 3.

1) I *stk. 2* ændres „Med de begrænsninger, der følger af § 4, er udbyderen“ til: „Udbyderen er“.

Til § 4.

2) Paragraffen udgår.

Til § 5.

3) Paragraffen affattes således:

„§ 5. Ved tilbudsgivning er det forbudt
1) at gennemføre forudgående regulering af bud,

2) at fastsætte betingelser for åbning af bud og

3) at foretage udskydning af bud.

Stk. 2. Aftaler og vedtagelser om pligt til forudgående anmeldelse af licitationsbud til de bydendes organisationer eller om pligt for bydende til at forhandle eller på anden måde samarbejde inden tilbudsgivningen er forbudt.

Stk. 3. Forud for licitationen må bydende kun afholde møder vedrørende licitationen til drøftelse af udbudsgrundlaget, herunder spørgsmål om teknisk begrundede forbehold, og kun såfremt udbyderen opfordres til at komme til stede og såvel organiserede som uorganiserede bydende på lige vilkår har adgang til mødet.“

Til § 6.

4) I *stk. 1* slettes ordene „og afgive“.

Til § 8.

5) Paragraffen udgår.

Til § 9.

6) Paragraffen udgår.

Til § 10.

7) I *stk. 1*, 1. punktum, tilføjes efter ordene „straffes med bøde“: „eller under skærpende omstændigheder hæfte“, og i 2. punktum ændres „licitationsrådet“ til: „monopoltilsynet“.

Til § 11.

8) Paragraffen affattes således:

„§ 11. Denne lov træder i kraft den 1. januar 1967.“

Til § 12.

9) Paragraffen affattes således:

„§ 12. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilliger.“

Niels Mørk.

Ove Hansen.

Poul Hansen (Grenå).

Aage Hauskov.

Hans Lund.

Viola Nørlev.

Axel Ivan Pedersen,
formand.

Orla Pedersen.

Guldborg,
næstformand.

Alfred Bøgh.

Finn Poulsen.

Kristen Østergaard.

Poul Schlüter.

Ninn-Hansen.

Adolph Sørensen.

Axel Sørensen.

Arne Larsen.